

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین

دانشکده بهداشت

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد رشته علوم بهداشتی در تغذیه

عنوان

ارتباط آکنه با مزاج جبلی و سوءمزاج های عارضی

استاد راهنما

دکتر مریم جوادی

اساتید مشاور

دکتر آمنه باریکانی – دکتر اکرم بهشتی

نگارش

محمد احمدی

شهریور ۱۳۹۳

چکیده:

زمینه و هدف: آکنه یکی از شایعترین بیماری های پوستی مناطق توسعه یافته جهان است که تعداد زیادی از جمعیت جهان در طول زندگی خود به آن مبتلا می شوند. علل بروز آن هنوز بطور کامل شناخته نشده است و گاه درمان های معمول با عوارضی همراه است. از دیدگاه طب سنتی هر فرد با یک مزاج ذاتی یا ژنتیکی به دنیا می آید و در طول عمر به دلایل مختلف از جمله نحوه تغذیه دچار غلبه سوءمزاج و بروز بیماری می شود. بنابراین باتوجه به شیوع بالای آکنه و نیز وجود منابع فراوان طب سنتی در زمینه درمان های ساده و کم هزینه بیماری ها و تأکید سازمان بهداشت جهانی و نیز سیاست های کلی سلامت کشور مبنی بر ترویج و بازشناسی طب سنتی ایران، این مطالعه به منظور تعیین ارتباط بین شیوع آکنه و مزاج جبلی و سوءمزاج های عارضی در افراد مبتلا به آکنه انجام شد.

روش: این مطالعه مورد شاهدهی در سال ۱۳۹۲ با شرکت ۴۲۵ نفر از افراد ۱۵ تا ۳۵ ساله مراجعه کننده به کلینیک تخصصی پوست دانشگاه علوم پزشکی قزوین انجام شد. سنجش آکنه با استفاده از معیارهای بالینی توسط متخصص پوست و سنجش مزاج با استفاده از پرسشنامه محقق ساخت روا و پایا انجام شد. برای آنالیز داده ها از نرم افزار SPSS ویرایش ۱۶ و آزمون های آماری t-test، chi-square و Fisher's test استفاده شد و سطح معنی داری برای همه آزمون ها، ۰.۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته ها: درصد گرمی و تری مزاج ذاتی در گروه مورد بطور معنی داری بیشتر از گروه شاهد بود. ($P_V=0.001$) همچنین میانگین علائم سوءمزاج گرم کبد، خشک کبد و گرم رحم به ترتیب با ($P_V<0.001$)، ($P_V<0.001$) و ($P_V=0.002$) در گروه مورد بطور معنی داری بیشتر از شاهد بود. ولی میانگین علائم سوءمزاج تر رحم در گروه شاهد بطور معنی داری بیشتر از گروه مورد بود. ($P_V<0.001$)

میانگین علائم غلبه اخلاط چهارگانه (صفرا، دم، بلغم و سودا) در گروه مورد بطور معنی داری بیشتر از گروه شاهد بود. ($P_V<0.05$) در مورد عادات غذایی نیز میانگین مصرف غذای آماده در گروه مورد بطور معنی داری بیشتر از گروه شاهد بود. ($P_V=0.008$) و میانگین مصرف لبنیات در گروه شاهد بطور معنی داری بیشتر از گروه مورد بود. ($P_V<0.001$)

نتیجه گیری: نتایج مطالعه حاضر نشان داد که در مزاج های مختلف، استعداد بروز آکنه متفاوت است. اما درمزاج ذاتی گرم و تر و سوءمزاج گرم و خشک کبد و سوءمزاج گرم رحم استعداد بروز آکنه بیشتر است. از آنجائیکه در دیدگاه طب سنتی، شیوه زندگی بر مزاج اثر گذاشته و از طرفی مصرف غذاهای آماده با سوءمزاج همراه است و در این مطالعه مبتلایان به آکنه، غذاهای آماده بیشتری نسبت به گروه شاهد مصرف می نمودند و میزان سوء مزاج کبدی نیز در آنها بیشتر بود؛ بنظر می رسد با تعیین مزاج افراد و انجام توصیه های لازم بتوان به درمان آکنه کمک کرد.

کلیدواژه ها: مزاج جبلی، سوءمزاج، غلبه اخلاط، آکنه، طب سنتی ایران.